

Motion till riksdagen

1987/88:A26

av Börje Hörnlund m. fl. (c, m, fp)

med anledning av prop. 1987/88:64 om särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland

Utflyttningen från landsbygden och mindre tätorter till framför allt storstadsregionerna har ökat kraftigt under senare år. Allt fler talar i dag om att en levande landsbygd är en nödvändig del i en positiv samhällsutveckling. Alla har, vare sig man växer upp på landsbygden eller i en stad, rätt till arbete, utbildning, service och en god miljö.

Genom Europarådets försorg har en landsbygdskampanj startats som skall pågå under 1987 och 1988.

I Sverige har myndigheter och folkrörelser gemensamt gått ut i en kampanj "Hela Sverige skall leva" med syfte att sprida information om landsbygdens utvecklingsmöjligheter. I arbetet bör ingå att stimulera och konkret stödja nya utvecklingsprojekt samt mobilisera människor att ta initiativ till åtgärder för att utveckla landsbygden. Myndigheternas del i kampanjen benämns "Landsbygd 90" och samordnas av glesbygdsdelegationen. Officiellt innehar industriministern ledningen av kampanjen.

Industriministern och andra regeringsföreträdare har vid upprepade tillfällen understrukit vikten av att stödja landsbygdsutvecklingen. Miljö- och energiministern har t. o. m. framhållit att vi har ett "historiskt tillfälle just nu" att ändra vår inriktning på politiken för ett flertal områden och slå vakt om landsbygdens miljö och utvecklingsmöjligheter. De positiva uttalandena har dock inte följts upp av några konkreta insatser. I stället läggs många förslag som utarmar landsbygden. Regeringen måste nu inse att ord också måste följas av åtgärder som främjar landsbygdens utveckling.

I proposition 1987/88:64 om särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland tas bl. a. upp utbildning och kultur i ett regionalpolitiskt perspektiv. Föredraganden framhåller bl. a. att gemensamt för praktiskt taget alla kommunerna i de aktuella områdena är att en stor andel av invånarna har en kort utbildning. Samtidigt innebär ofta en vuxenutbildning inom ramen för arbetsmarknadsutbildningen att man tvingas flytta från sin hembygd.

Det saknas i dagsläget en specialutbildning som är anpassad till de möjligheter som finns för att åstadkomma en positiv utveckling på landsbygden. Det krävs kvalificerad kunskap och kompetens på flera områden om man skall kunna få bra utkomst. Många gånger ställs krav på kombinations- sysselsättningar om en god försörjning skall kunna säkerställas.

En outnyttjad resurs i dessa sammanhang är folkhögskolorna. Över hela

landet, inte minst i propositionen aktuella regioner, finns ett stort antal folkhögskolor som skulle kunna få en central roll för ansvaret att utveckla landsbygden. Tillsammans med skogsbruks-, lantbruks- och lantushållsskolorna skulle folkhögskolorna kunna bli en resurs för att ge landsbygdsbefolkningen en efter landsbygdens behov anpassad utbildning. Folkhögskolorna skulle genom satsningar på lokala projekt och genom att tillhandahålla en efter lokala behov anpassad studieverksamhet på ett aktivt sätt kunna bidra till att främja utvecklingen på landsbygden. De folkhögskolor vilka har ett aktivt intresse för att ordna sådana projekt bör hos skolöverstyrelsen kunna ansöka om medel för detta ändamål.

Möjligheterna att starta en utbildning vid folkhögskolorna anpassad till de särskilda krav en positiv utveckling av landsbygden ställer är vidare beroende av vilka möjligheter de studerande har att finansiera sitt uppehälle. Enligt vår mening bör denna utbildning kunna jämföras med sedvanlig arbetsmarknadsutbildning som syftar till att ge den studerande en yrkesutbildning. För närvarande utgår utbildningsbidrag till personer som deltar i arbetsmarknadsutbildning eller är inskrivna vid arbetsmarknadsinstitut. Utbildningsbidrag består av dagpenning och särskilda bidrag i form av resekostnadsersättning, traktamente m. m.

Vi anser att en förändring av gällande regler för att komma i åtnjutande av utbildningsbidrag inom arbetsmarknadsutbildningen därför bör ske. Reglerna bör ändras så att de som studerar inom sådana lokala projekt resp. en efter landsbygdens behov anpassad yrkesutbildning vid en folkhögskola skall kunna erhålla utbildningsbidrag enligt samma grunder som deltagare i reguljär arbetsmarknadsutbildning.

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

1. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag om folkhögskolekurser för lokala projekt och yrkesutbildning för landsbygdens behov i enlighet med vad som anförts i motionen,
2. att riksdagen beslutar att hos regeringen hemställa om förslag till ändring av reglerna för utbildningsbidrag inom arbetsmarknadsutbildningen innebärande att studerande vid folkhögskolor under vissa villkor i enlighet med vad som anförts i motionen skall bli berättigade till utbildningsbidrag.

Stockholm den 17 december 1987

Börje Hörnlund (c)

Anders G Högmark (m)

Pär Granstedt (c)

Hans Dau (m)

Elver Jonsson (fp)

Jan-Erik Wikström (fp)